

Załącznik do UCHWAŁY NR
RADY MIASTA HAJNÓWKA
z dnia 2012 roku

PROGRAM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIASTA HAJNÓWKA NA LATA 2012-2013

Hajnówka 2012

I. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

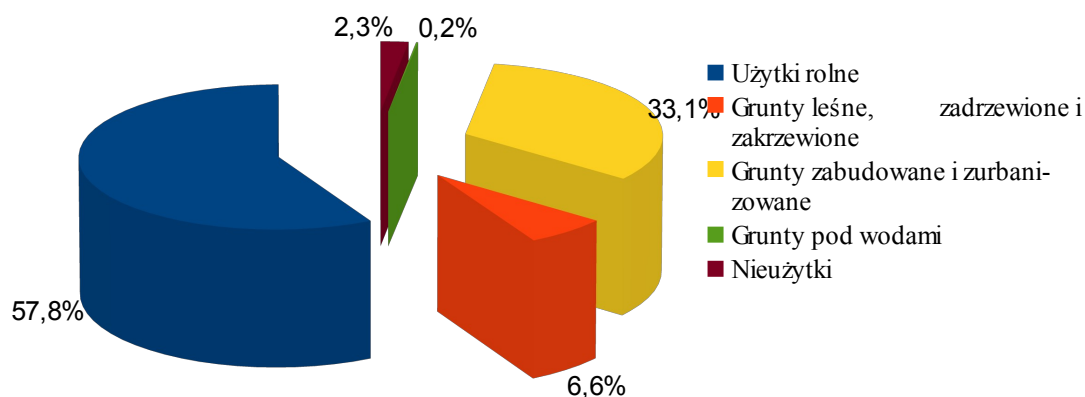
I.1. Ogólne informacje o mieście

I.1.1. Położenie i powierzchnia

Hajnówka położona jest w północno-wschodniej Polsce, w południowej części województwa podlaskiego, centralnie na terenie powiatu hajnowskiego. Od wschodu granica miasta wyznaczona jest przez granicę Puszczy Białowieskiej. Ze względu na swoje położenie niedaleko Białowieży i puszczy miasto nazywane jest „bramą do Puszczy Białowieskiej”. Hajnówka oddalona jest od stolicy województwa – Białegostoku o 59 km, od Bielska Podlaskiego o 27 km, od Siemiatycz o 66 km. W niedalekim sąsiedztwie miasta są następujące przejścia graniczne: Białowieża (piesze, turystyczne), Siemianówka (towarowe, kolejowe), Czeremcha (kolejowe), Połowce (dla samochodów osobowych z Polski i Białorusi).

Hajnówka obejmuje obszar 21 km² powierzchni. Mimo, iż jest to gmina miejska, w strukturze użytkowania gruntów ponad połowę powierzchni stanowią użytki rolne. Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r. w mieście funkcjonowało 0,7 tys. gospodarstw rolnych, a średnia wielkość gospodarstwa wynosiła 4,1 ha.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w Hajnówce (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Hajnówka.

I.1.2. Uwarunkowania środowiskowe

Warunki klimatyczne i krajobrazowe

Teren powiatu hajnowskiego, w którego centrum położona jest Hajnówka charakteryzuje się małym zróżnicowaniem przestrzennym. Płaskie obszary, na których znajdują się nieliczne wzniesienia rzadko przekraczające 200 m n. p. m. poprzecinane są dolinami rzek tworzącymi tereny bagienne. Na krajobraz duży wpływ wywierają kompleksy lasów, które graniczą bezpośrednio z obszarem miasta.

Hajnówka położona jest na Nizinie Północnopolaskiej, na terenie Równiny Bielskiej. Nizina Północnopolaska cechuje się bardziej chłodnym – kontynentalnym klimatem od Nizin Środkowo-Polskich. Ze względu na niską średnią temperaturę roczną i krótszy okres wegetacyjny w porównaniu z pozostałymi częściami kraju klimat ten jest stosunkowo mało korzystny dla

rolnictwa.

Gleby

Pod względem typologicznym gleby miasta Hajnówka są bardzo mało zróżnicowane. W zachodniej i północno-zachodniej części miasta dominującym typem są gleby pseudobielicowe (A) zaliczane głównie do IVa i IVb klasy bonitacyjnej, lokalnie do klasy IIIb użytków ornyc. Natomiast w południowej, wschodniej i północno-wschodniej części miasta dominującym typem są gleby piaskowe różnych typów genetycznych (AB) – bielicowe, rdzawe, brunatno-kwaśne, zaliczane przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornyc. W obrębie doliny rzeki Leśnej oraz w innych dolinach mniejszych cieków i zagłębieniach terenowych stanowiących użytki zielone występują głównie gleby murszowo-mineralne i czarne ziemie zaliczane przeważnie do IV i V klasy bonitacyjnej użytków zielonych przy znacznym udziale klasy VI.

Zasoby wodne

Przez Hajnówkę przepływa rzeka Leśna Prawa (132,7 km). Bierze ona początek na północ od miasta, a na 105 km swego biegu opuszcza granice Polski i uchodzi do rzeki Bug po stronie białoruskiej. Leśna Prawa jest rzeką niziną o niewielkim spadku rzędu 0,2‰ do 0,43‰.

Miasto Hajnówka w swoich granicach administracyjnych nie posiada większych sztucznych lub naturalnych zbiorników wodnych. Sztuczne zbiorniki wodne powstałe w wyniku działalności człowieka mają bardzo małą powierzchnię (od kilku do kilkunastu metrów kwadratowych) i mają charakter przydomowych oczek wodnych i stawów.

Na terenie miasta Hajnówka zasoby wód podziemnych występują w utworach trzeciorzędowych, kredowych i jurajskich. Większość zasobów wód podziemnych na terenie miasta nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele gospodarcze, a po uzdatnieniu polegającym na usunięciu naturalnych pierwiastków takich jak żelazo i mangan na cele konsumpcyjne.

Środowisko przyrodnicze i tereny chronione

Hajnówka jest miastem bogatym w zielen, w tym w zielen wysoką. Jest to efektem występowania przy ulicach pasów zieleni przydrożnej oraz różnej wielkości skwerów i zieleńców, a także zieleni działkowej i przydomowej w dzielnicach o zabudowie indywidualnej. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 100,6 ha, z czego 1/3 to lasy nie stanowiące własności skarbu państwa.

Na terenie miasta 60 drzew zostało objętych ochroną konserwatorską i zostały one uznane za pomniki przyrody. Są to głównie dęby szypułkowe (51 sztuk).

W granicach administracyjnych miasta występują użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 22,6 ha. Tereny te zostały uznane za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych. Są to obszary łąk objęte opieką przez Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Na obszarze łąk utworzyło ono społeczny rezerwat przyrody „Górniańskie Łąki” obejmujący szerokie kotlinowe rozszerzenie doliny rzeki Chwiszczej, dopływu rzeki Leśnej.

Na uwagę zasługuje bezpośrednio sąsiedztwo dużego kompleksu leśnego, który tworzy Puszcza Białowieska i Ładzka. Na obszarze 10 517,27 ha puszczy wyodrębniony został najstarszy w Polsce park narodowy. W 1977 roku UNESCO włączyło Białowieski Park Narodowy w poczet światowych rezerwatów biosfery, a w 1979 r. uznano go za pierwszy i jedyny w Polsce przyrodniczy Obiekt Dziedzictwa Światowego. W 1992 roku UNESCO rozszerzyło granice Obiektu Dziedzictwa Światowego na przyległy do BPN Białoruski Park „Puszcza Białowieska”. W ten sposób powstał polsko-białoruski transgraniczny Obiekt Dziedzictwa Światowego. Bliskość i ranga tego obiektu obliguje do szczególnych zachowań w zakresie dbałości o środowisko.

Kompleks leśny Puszczy Białowieskiej włączony został do sieci obszarów Natura 2000 jako obszar specjalnej ochrony ptaków i specjalny obszar ochrony siedlisk - ta sama powierzchnia, ten sam kod obszaru. Wyznaczony obszar znajduje się poza granicami miasta Hajnówka.

Zasoby surowców mineralnych

Na obszarze miasta brak jest złóż kopalin pospolitych. W okolicach Hajnówki występują natomiast złoża kruszywa naturalnego eksploatowane na potrzeby lokalne do zaspokajania potrzeb na ten surowiec w budownictwie i drogownictwie.

I.1.3. Własność nieruchomości

Struktura własności gruntów w mieście na dzień 31.12.2010 roku przedstawia się następująco:

- a) grunty Skarbu Państwa – 250,7 ha,
- b) grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym – 129,4 ha,
- c) grunty gminy – 320,7 ha,
- d) grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste – 121,5 ha,
- e) grunty osób fizycznych – 1 168,5 ha,
- f) grunty spółdzielni – 5,9 ha,
- g) grunty kościołów i związków wyznaniowych – 13,0 ha,
- h) grunty wspólnot gruntowych – 2,5 ha,
- i) grunty powiatu – 41,2 ha,
- j) grunty powiatu w użytkowaniu wieczystym – 0,9 ha,
- k) grunty województwa – 26,4 ha,
- l) grunty spółek prawa handlowego – 48,4 ha.

I.1.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

W Hajnówce znajduje się jeden obiekt wpisany do rejestru zabytków – kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. i Św. Stanisława Biskupa i Męczennika, arch. Władysław Marzyński. W kościele znajdują się wysokiej klasy organy pracowni Schlag und Sohne, wykonane na przełomie XIX i XX w.

Na uwagę zasługuje również układ urbanistyczny miasta z lat 30-tych XX wieku oraz szereg obiektów o charakterze zabytkowym, które zostały wymienione w publikacji z 1992 roku „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, województwo białostockie 3”.

Do obiektów tych należą:

- a) Szkoła, obecnie Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce Politechniki Białostockiej przy ul. 3 Maja nr 48, z lat 1934-1935,
- b) „Łaźnia”, ul. Piłsudskiego nr 2, murowana, z 1937 roku,
- c) Dom Leśnika, ul. Piłsudskiego nr 7, drewniany, z 1935 roku, po remoncie,
- d) Osiedla robotnicze Hajnowskich Zakładów Przemysłu Drzewnego, z lat 30-tych XX wieku,
- e) domy drewniane z końca XIX i początku XX wieku przy ul. Wierobieja, Kosidlów, Lipowej, 3 Maja, Piaski, Batorego i Piłsudskiego.

Większość z tych obiektów wymaga prac remontowo-budowlanych i dużych nakładów rzeczowych. Znaczna część domów mieszkalnych została wyremontowana i przebudowana, przez co straciła swój zabytkowy charakter.

Poza wymienionymi obiektami ciekawą architekturą wyróżnia się Sobór Świętej Trójcy w Hajnówce. Świątynia ma siedem ołtarzy rozmieszczonych na dwóch poziomach i jest jedną z największych w kraju. Całe wnętrze soboru pokrywają piękne polichromie stanowiące ilustracje z Nowego Testamentu.

I.1.5. Turystyka

Środowisko naturalne regionu stanowi szczególną atrakcję dla gości z kraju i zagranicy. Główną atrakcją turystyczną stanowi przylegająca do miasta Puszcza Białowieska z Białowieskim Parkiem Narodowym, licznymi rezerwatami i pomnikami przyrody, szlakami turystycznymi i ścieżkami dydaktycznymi.

Dodatkową atrakcją jest zachowany układ urbanistyczny centrum miasta i drewniana zabudowa. Ciekawą architekturą wyróżnia się Sobór Św. Trójcy z unikatowym ceramicznym ikonostasem oraz zabytkowy kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. i Św. Stanisława Biskupa i Męczennika. Na uwagę zasługuje Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce,

prywatne Muzeum Kowalstwa i Ślusarstwa oraz Ośrodek Wzornictwa dla Dzieci Niepełnosprawnych. W skwerze przy ulicy Zina znajduje się pomnik Żubra – naturalnej wielkości żubr odlany z brązu.

Hajnówka jest miastem o bogatej tradycji ukształtowanej na styku kultur. W okresie międzywojennym istniał tu swoisty konglomerat gwarowy i kulturowy, w którym Polacy stanowili około 70% ludności. Pozostali mieszkańcy to byli Białorusini, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Niemcy. Obecnie najliczniejsze mniejszości narodowe zamieszkujące Hajnówkę to białoruska (ok. 26%) i ukraińska (ok. 0,5%). Ma to odzwierciedlenie zarówno w kulturze niematerialnej (tradycje, obrzędy, dialekty) jak i w miejscowej architekturze i budownictwie.

Rozwój turystyki w decydującym stopniu uzależniony jest od bazy turystyczno-rekreacyjnej. Baza noclegowa regionu to bogata sieć obiektów o różnym standardzie. Najwięcej miejsc noclegowych w powiecie hajnowskim posiadają obiekty mieszczące się w Białowieży.

Na terenie miasta nie ma obiektów hotelarskich. Bazę noclegową tworzą tzw. inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, oferujące 186 stałych miejsc noclegowych i 11 miejsc sezonowych.

W Hajnówce działa sześć biur turystycznych, które zajmują się organizacją turystyki przyjazdowej oraz dwa całoroczne punkty informacji turystycznej – w Parku Wodnym i w Centrum Turystyki Regionu Puszczy Białowieskiej. W pięciu punktach miasta ustawione są tablice z planem miasta i informacją turystyczną.

I.2. Infrastruktura techniczna

I.2.1. Infrastruktura komunikacyjna

Na system komunikacyjno-transportowy miasta Hajnówka składa się układ drogowy i układ kolejowy.

Drogowy system komunikacyjny obejmuje drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie. Jedna z dróg wojewódzkich nr 689 prowadzi z Bielska Podlaskiego w kierunku przejścia granicznego z Białorusią Białowieża – Piererow, natomiast droga nr 685 prowadzi z Zabłudowa przez Hajnówkę do Kleszczel. Drogi wojewódzkie są drogami o nawierzchni utwardzonej, w większości asfaltowej. Stan techniczny tych dróg jest względnie dobry.

Drogi powiatowe są drogami utwardzonymi o nawierzchni asfaltowej za wyjątkiem części ulicy Armii Krajowej z nawierzchnią z kostki brukowej. Stan techniczny dróg wymaga przeprowadzenia generalnych remontów i modernizacji, a w szczególności dotyczy to ulicy Prostej, 11 Listopada oraz ulicy Targowej.

Pozostałe drogi w mieście to drogi lokalne miejskie. W przeważającej większości są to drogi o nawierzchni gruntowej lub gruntowej ulepszonej. Długość dróg miejskich o nawierzchni utwardzonej (asfalt, beton, kostka) wynosi 44,5 km, co stanowi niemal 60% dróg gminnych.

Hajnówka posiada połączenie kolejowe w ruchu osobowym i towarowym w kierunku Czeremchy i Siedlec. Stan techniczny tych linii jest niezadowolający. Występują ograniczenia prędkości przejazdu pociągów nawet do 30 km/h. Połączenie z Bielskiem Podlaskim i Białowieżą zostało zawieszona w 1992 roku. Linia kolejowa na tym odcinku jest nieczynna i w części zdemontowana.

I.2.2. Wodociągi

Ujęcie wód podziemnych wodociągu miejskiego w Hajnówce składa się z sześciu czynnych otworów studziennych, ujmujących trzeciorzędowy poziom wodonośny, zlokalizowanych w obrębie łąk wsi Dubiny. W stanie surowym woda charakteryzuje się przekroczoną, w stosunku do norm, zawartością jonów żelaza, manganu, oraz amoniaku pochodzenia mineralnego, a w konsekwencji ma niekorzystną barwę. W związku z ponadnormatywną zawartością w wodzie żelaza, manganu i amoniaku, poddawana jest ona procesowi uzdatniania w Stacji Uzdatniania

Wody.

Na koniec 2009 roku łączna długość sieci wodociągowej w Hajnówce wynosiła 81,1 km. Liczba podłączeń do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 3 908, co pokrywa potrzeby mieszkańców miasta w 97%. Gospodarstwa domowe nie posiadające dostępu do scentralizowanego systemu zaopatrzenia w wodę znajdują się na obrzeżach miasta, gdzie z powodu odległości i kosztów nie doprowadzono wodociągu. Gospodarstwa domowe, które nie są zaopatrywane w wodę z wodociągów miejskich posiadają lokalne źródła zaopatrzenia w postaci studni kopanych i wierconych. Niektóre gospodarstwa posiadają dwojakiego rodzaju system zaopatrzenia w wodę.

I.2.3. Kanalizacja

Zasięg sieci kanalizacji sanitarnej nie pokrywa całego obszaru miasta. Na koniec 2009 roku w Hajnówce było 71,3 km czynnej sieci kanalizacyjnej. 2 820 przyłączy obsługuje ponad 84% mieszkańców. Nieskanalizowane są głównie peryferyjne dzielnice z zabudową rozproszoną i nowopowstające osiedla domków jednorodzinnych oraz niektóre pojedyncze ulice w centrum miasta, gdzie budowę sieci należy połączyć z planowanymi remontami nawierzchni. W mieście występują trzy systemy kanalizacyjne tj: sanitarny, deszczowy i ogólnospławny. Podstawowym założeniem odprowadzania ścieków sanitarnych jest to, aby ścieki odprowadzane były grawitacyjnie. Z uwagi na rzeźbę terenu oraz występowanie kilku zlewni nie zawsze możliwe jest takie rozwiązanie. W tym celu, aby uniknąć nadmiernego zagłębiania kolektorów na sieciach kanalizacyjnych buduje się przepompownie ścieków z układem kanalizacji ciśnieniowej. Stan techniczny sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Hajnówki jest dostateczny.

Wybudowana w latach 90-tych Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Hajnówce zaliczana jest do kategorii mechaniczno-biologicznych ze wspomaganie chemicznym. Zadaniem oczyszczalni jest oczyszczanie ścieków doprowadzanych systemem kanalizacyjnym z miasta oraz dostarczanych od dostawców pozbawionych sieci kanalizacyjnej do stacji zlewnej poprzez tabor asenizacyjny.

I.2.4. Gospodarka odpadami

Na terenie miasta usługi związane z wywozem odpadów komunalnych świadczą cztery firmy: PUK, MPO, ASTWA i CZYŚCIOCH, które posiadają zezwolenie na świadczenie usług udzielone zgodnie z warunkami określonymi w zarządzeniu Burmistrza Miasta Hajnówka w sprawie warunków w zakresie zbierania, transportu, składowania i odzysku odpadów. Oprócz zmieszanych odpadów komunalnych firmy odbierają również odpady gromadzone selektywnie. Firmy MPO, CZYŚCIOCH i ASTWA odbierają odpady selektywnie zbierane za odpłatnością. PUK Sp. z o. o. każdemu właścicielowi, z którym ma podpisaną umowę na wywóz odpadów komunalnych rozdaje worki do selektywnej zbiórki odpadów: plastik, szkło, metal i makulaturę. Selektywnie zbierane odpady odbierane są bezpłatnie. Na osiedlach wielorodzinnych ustawione są kontenery do selektywnego zbierania odpadów.

W 2010 r. do użytku oddany został Zakład Zagospodarowania Odpadów. Zakład powstał w celu przetwarzania odpadów komunalnych. Proces prowadzony jest w zamkniętym obiekcie. W tym celu powstała hala o zróżnicowanym poziomie posadzki, w której umieszczono główną linię technologiczną. Na dolnym poziomie hali umieszczone są urządzenia do przetwarzania odpadów komunalnych. Górny poziom hali stanowi powierzchnię rezerwę do dalszych przedsięwzięć. Jest to główny obiekt Zakładu, w stosunku do którego rozmieszczono pozostałe elementy.

Zadaniem Zakładu jest odbiór i unieszkodliwianie dowożonych odpadów, a przede wszystkim:

- a) sortowanie odpadów,
- b) kompostowanie frakcji organicznej,
- c) produkcja paliwa alternatywnego,
- d) unieszkodliwianie odpadów balastowych.

I.2.5. Energetyka (elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo)

Hajnówka jest zasilana w energię elektryczną liniami SN 15 kV napowietrznymi i kablowymi (pierścień wewnętrzny i zewnętrzny oraz oddzielne wyjścia liniowe SN 15 kV dla poszczególnych obiektów wymagających takiego zasilania). Wymienione linie są zasilane z rozdzielni energetycznej 110/15 kV, zlokalizowanej w zachodniej części miasta. Rozdzielnia ta jest zasilana linią WN 110 kV Bielsk Podlaski – Hajnówka - Lewkowo. Poszczególne stacje transformatorowe (wieżowe, parterowe oraz słupowe) są zasilane z linii SN 15 kV stanowiącymi wyjścia liniowe z rozdzielni 110/15 kV.

Podstawowym problemem jest dostosowanie możliwości systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z rozwoju miasta. Sukcesywnej przebudowy i wymiany na kablowe wymagają linie napowietrzne w obszarach wysokiej intensywności zabudowy. Linie tzw. „terenowe” należy przenieść poza obszary potencjalnego rozwoju miasta. Odcinki obecnie istniejących linii terenowych mogą być wykorzystane do etapowej budowy pierścieni miejskich.

Miasto nie posiada sieci gazowej. Zaopatrzenie w gaz odbywa się za pomocą butli na gaz propan-butan.

W latach 1997-2009 zlikwidowano 28 kotłowni osiedlowych i lokalnych, które zostały zastąpione grupowymi lub indywidualnymi węzłami cieplnymi w pełni zautomatyzowanymi, co znacznie ograniczyło emisję szkodliwych gazów cieplarnianych do atmosfery. Ciepłownictwo na terenie miasta opiera się na lokalnych kotłowniach zakładowych oraz na dwóch przedsiębiorstwach sprzedających ciepło. Należą do nich Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Hajnówce oraz Rindipol S.A. Produkcja własna PEC z kotłowni „Mazury” stanowi około 20% sprzedawanego ciepła, pozostałe 80% to przesył ciepła wyprodukowanego w kotłowni Rindipol.

I.2.6. Telekomunikacja (telefon, radio i telewizja, Internet)

Obecnie dostęp mieszkańców do usług telekomunikacyjnych jest zadowalający. Oddanie do użytku central cyfrowych oraz włączenie ich w system linii światłowodowych zwiększyło możliwości łączności i poprawiło jakość świadczonych usług.

Istniejąca pojemność central pozwala na rozbudowę systemu. Aby utrzymać ten stan rzeczy oraz na bieżąco móc zaspokajać potrzeby ludności miasta, istnieje potrzeba utrzymania w należytej sprawności technicznej istniejące urządzenia telekomunikacyjne i w miarę narastających potrzeb w tym zakresie rozbudowy linii rozdzielczych i abonenckich na terenach rozwijających się.

I.2.7. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Baza sportowo-rekreacyjna Ośrodka Sportu i Rekreacji w Hajnówce:

- a) zespół obiektów przy ulicy Ks. Dziewiatowskiego 2, w skład którego wchodzi: dwa boiska trawiaste do piłki nożnej, boisko do piłki siatkowej plażowej, 2 korty tenisowe o nawierzchni gliniasto-ceglanej, basen otwarty duży (50x20m) oraz basen brodzik dziecięcy.
- b) Centrum Turystyczno-Rekreacyjne przy ulicy Parkowej, składające się z boiska do koszykówki, dwóch kortów tenisowych z nawierzchnią tartanową, skateparku i funboxy do jazdy na rolkach.

W grudniu 2009 roku został oddany do użytku Park Wodny w Hajnówce. W skład Parku wchodzi basen sportowy i basen rekreacyjny z atrakcjami: zjeżdżalnia zewnętrzna o długości 132 m, masaże ścienne, przeciwprąd, kula wytwarzająca fale, gejzer podwodny, sztuczna rzeka, jacuzzi. Ponadto w obiekcie można skorzystać z sauny, tężni solankowej, salonu SPA.

W 2010 roku w Hajnówce powstały dwa kompleksy wielofunkcyjnych boisk sportowych „Orlik 2012”: boisko przy Zespole Szkół Nr 1 i Zespole Szkół z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego oraz boisko przy I LO im. Marii Skłodowskiej-Curie.

Hajnówka jest miejscem krzyżowania się wielu szlaków turystycznych pieszych i rowerowych. Węzeł szlaków turystycznych znajduje się w centrum miasta – w skwerze im. dr

Dymitra Wasilewskiego.

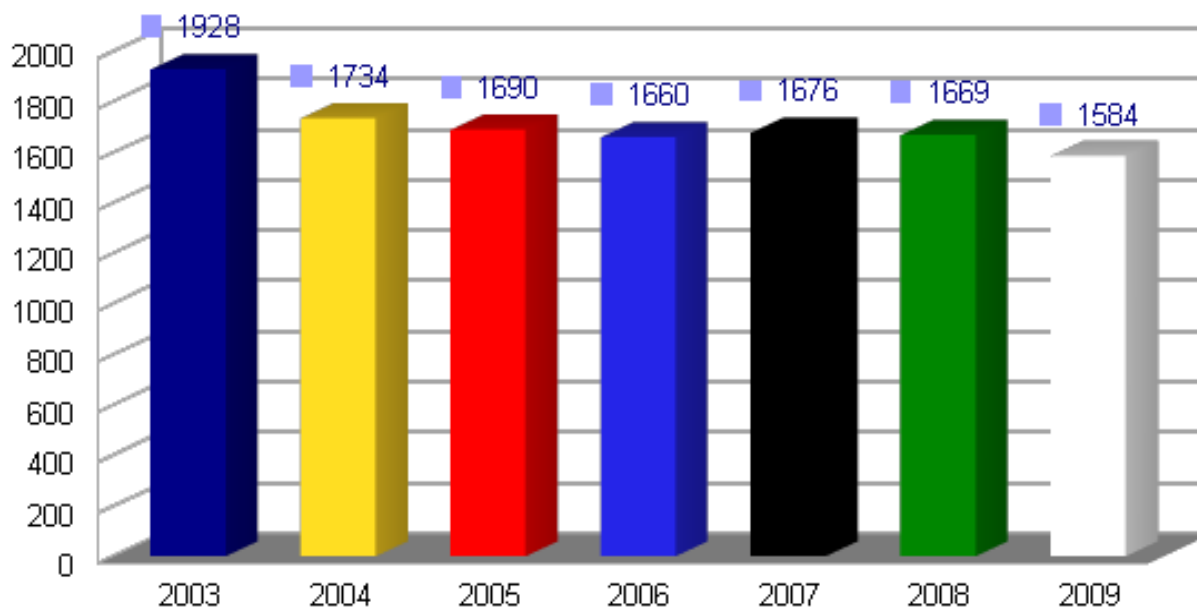
Na terenie Puszczy Białowieskiej pozostała z czasów I wojny światowej sieć torów kolejki wąskotorowej. Obecnie część torów wykorzystuje się do organizacji turystycznych przejazdów na trasach: Hajnówka – Topiło, Hajnówka – Postołowo i Hajnówka – Dolina Leśnej. Przy początkowym przystanku znajduje się mini skansen kolejki.

I.3. Gospodarka

I.3.1. Główni pracodawcy, struktura i trendy

Na terenie miasta wg stanu na dzień 31.12.2009 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych jest 1584 przedsiębiorstw – głównie małych i średnich. Od roku 2003 liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw spadła o ok. 18%.

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON (w mieście Hajnówka) w latach 2003 – 2009 (stan na dzień 31 grudnia).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku.

Hajnówka zajmuje w powiecie pierwsze miejsce pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Można zauważyć iż w powiecie hajnowskim następuje w ostatnich dwóch latach ciągły spadek podmiotów gospodarczych. Największy w gminie Dubicze Cerkiewne i Kleszczele natomiast najniższy w gminie Czyże i w Hajnówce.

Tabela 1. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie hajnowskim według rejestru REGON w 2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarczych	Procentowy przyrost/spadek za 2 lata
Miasto Hajnówka	1584	-5,50%
Miasto i Gmina Kleszczele	149	-22,80%
Gmina Białowieża	210	-19,60%
Gmina Czeremcha	140	-11,40%

Gmina Czyże	85	-4,50%
Gmina Dubicze Cerkiewne	136	-25,70%
Gmina Hajnówka	228	-12,70%
Gmina Narew	171	-17,00%
Gmina Narewka	185	-20,00%
Powiat Hajnowski	2888	-11,40%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Znaczące firmy działające na terenie miasta to: Forte (zatrudnienie 404 osoby), Hamech (zatrudnienie 140), PSS Społem (zatrudnienie 121), Gryfksand (zatrudnienie 113), OSM Hajnówka (zatrudnienie 188), P. W. Sawiccy s.j. (zatrudnienie 43), Parkiet Hajnówka (zatrudnienie 32), PPHU „Olga” Boltromiuk (zatrudnienie 105), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (zatrudnienie 52), Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. (zatrudnienie 67), Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (zatrudnienie 36), Arhelan Burzyńscy (zatrudnienie 47), „Runo” Sp. z o.o. (59 osób), „Bartex” Sp. z o.o. (zatrudnienie 32), Park Wodny w Hajnówce (zatrudnienie 30) oraz Jeronimo Martins Dystrybucja S.A. Dyskont Spożywczy Biedronka Hajnówka i Moderator Sp. z o.o.

Ważnymi pracodawcami na terenie miasta Hajnówka są również:

- SPZOZ w Hajnówce (zatrudnienie 658 osób)
- Instytucje edukacyjne (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja (zatrudnienie 364 osoby)

Innymi ważnymi pracodawcami w sferze administracji i obsługi społecznej są: Urząd Miasta Hajnówka (zatrudnienie 59), Starostwo Powiatowe w Hajnówce (Zatrudnienie 39), Urząd Gminy+GOPS (zatrudnienie 46).

I.3.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

Badając strukturę branż na terenie gminy pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów można zauważyć, że dominującą grupę stanowią przedsiębiorstwa w kategorii handel i naprawy (ok. 26%). Są to w większości małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 10 osób.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON w 2010 r.

Dział	Województwo podlaskie ogółem		Powiat hajnowski		Hajnówka	
	liczba	udział	liczba	udział	liczba	udział
Ogółem	91876	100	2954	100	1683	100
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3582	3,89	215	7,28	38	2,26
górnictwo i wydobywanie	112	0,12	1	0,03	0	0
przetwórstwo przemysłowe	7802	8,5	509	17,23	263	15,63
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	111	0,12	6	0,2	1	0,06
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	221	0,24	3	0,1	2	0,12

budownictwo	11400	12,4	294	9,96	177	10,52
handel; naprawa pojazdów samochodowych	26102	28,41	636	21,53	439	26,08
transport i gospodarka magazynowa	6989	7,60	91	3,08	52	3,09
zakwaterowanie i gastronomia	2089	2,27	86	2,91	42	2,5
informacja i komunikacja	1550	1,69	37	1,25	29	1,72
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3176	3,46	98	3,32	63	3,74
obsługa rynku nieruchomości	2344	2,56	98	3,32	73	4,34
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6957	7,58	152	5,15	110	6,54
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1695	1,84	46	1,56	22	1,31
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1086	1,18	64	2,17	14	0,83
edukacja	2752	3,00	98	3,32	63	3,74
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5467	5,96	162	5,48	118	7,01
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1676	1,82	66	2,23	28	1,66
pozostała działalność usługowa	6763	7,36	292	9,88	149	8,85
organizacje i zespoły eksterytorialne	2	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zróżnicowanie struktury przedsiębiorstw według poszczególnych branż kształtuje się podobnie jak obserwowane na poziomie powiatu i województwa. Z punktu widzenia liczby przedsiębiorstw szczególne znaczenie mają przedsiębiorstwa przemysłowe, budowlane, transportowe, związane z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną, a także opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Marginalne znaczenie ma na terenie gminy rolnictwo. Analiza struktury gospodarki na podstawie liczby działających podmiotów jest jednak obciążona wieloma błędami, gdyż nie uwzględnia ona wielkości pojedynczych przedsiębiorstw.

1.3.3. Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach – struktura, trendy

Znacznie ważniejsza dla analizy struktury branżowej gospodarki w gminie jest analiza wielkości zatrudnienia w każdym z sektorów. Przybliży ona obraz faktycznego znaczenia danej branży w gospodarce regionu. W poniższej tabeli (tabela 3) przedstawiono liczbę pracujących w podziale na główne sektory gospodarki.

Niniejsze dane są dowodem na przemysłowy charakter miasta. W przemyśle znajduje zatrudnienie 39% pracowników. Drugim, co do wielkości pracodawcą w mieście jest sektor usługowy, a w szczególności w zakresie usług nierynkowych 38%. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących jest w Hajnówce niższy niż średni dla powiatu i województwa. Zatrudnienie w sektorze publicznym jest w mieście większe niż średnia dla województwa i powiatu, natomiast w sektorze prywatnym jest poniżej średniej dla województwa oraz powiatu.

Tabela 3. Pracujący w gospodarce narodowej w 2009 r. wg faktycznego miejsca pracy (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych o liczbie pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)

Opis	Województwo podlaskie ogółem		Powiat hajnowski		Hajnówka	
	Liczba	Udział	Liczba	Udział	Liczba	Udział
Ogółem	207201	100	8586	100	4586	100
Kobiety	107612	52	4010	47	2519	55
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2543	1	301	3	28	1
Przemysł i budownictwo	63971	31	3349	39	1643	36
Handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	49046	24	1700	20	848	18
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi	91641	44	3236	38	2067	45
Sektor publiczny	92740	45	4166	49	2474	54
Sektor prywatny	114461	55	4420	51	2112	46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

I.3.4. Rynek pracy

Liczba ofert pracy na terenie miasta rejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy stanowił w ostatnim roku ok. 39% bezrobotnych w Hajnówce. W kategoriach ilościowych największą liczbę ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnik gospodarczy i technik prac biurowych. Strukturę bezrobocia oraz ofert pracy w wybranych zawodach przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Bezrobotni oraz oferty pracy w Hajnówce w roku 2010 – stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2010		
	Zarejestrowani bezrobotni		Oferty pracy
	Ogółem	W tym kobiety	
Hajnówka, w tym:	1887	869	730
Robotnik gospodarczy	16	9	200
Technik prac biurowych	13	13	69
Robotnik budowlany	14	0	42
Robotnik drogowy	4	2	32

Sprzedawca	98	85	50
Salowa	1	1	8
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	6	0	16
Przedstawiciel handlowy	1	1	14
Stolarz	77	11	21
Technik administracji	5	3	7

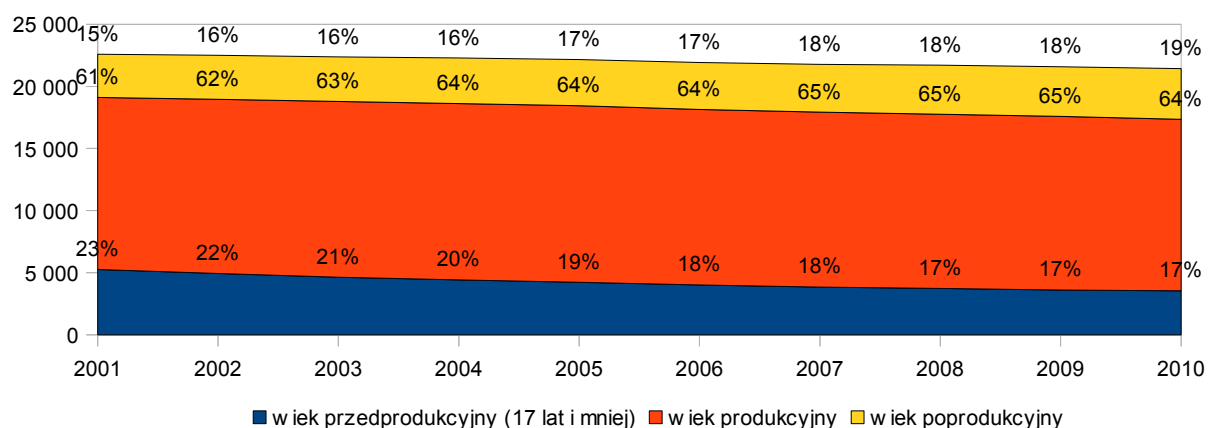
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce.

I.4. Sfera społeczna

I.4.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Liczba ludności w mieście wynosi ogółem 21 632, z czego mężczyźni stanowią 47% (stan na 31.12.2010 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 1016 osób na km². Badając strukturę wiekową ludności Hajnówki można zauważyć proces starzenia się społeczeństwa.

Wykres 3. Struktura wiekowa ludności Hajnówki w latach 2001-2010.

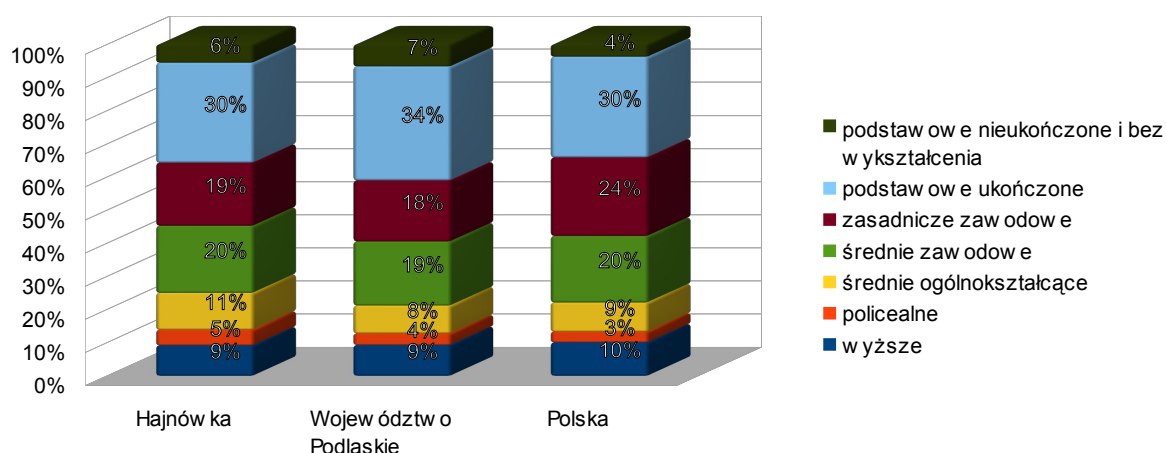

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W gminie miejskiej Hajnówka na przestrzeni lat obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności przy jednoczesnym wzroście dochodów i wydatków budżetu gminy na jednego mieszkańca. W 2010 r. saldo migracji wyniosło (-126), a przyrost naturalny wyniósł (-13).

Struktura wykształcenia mieszkańców Hajnówki według danych pozyskanych w ramach Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku nie odbiega znacząco od średnich dla województwa i kraju.

Wykres 4. Wykształcenie ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

I.4.2. Bezrobocie

Stopa bezrobocia w powiecie hajnowskim wynosi 9,7 i jest niższa niż stopa bezrobocia w województwie podlaskim – 13,0 (stan na 31.05.2011 roku).

Struktura bezrobocia w latach 2006-2010 dla miasta Hajnówka według wybranych kryteriów przedstawia się następująco:

Tabela 5. Liczba bezrobotnych z podziałem na wiek

Wiek/Rok	2010	2009	2008	2007	2006
18-24	194	230	174	152	204
25-34	327	376	256	273	305
35-44	177	167	135	161	185
45-54	216	300	254	336	350
55-59	122	126	86	84	84
60-64 lata	25	20	11	13	13

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych z podziałem na wykształcenie

Wykształcenie/Rok	2010	2009	2008	2007	2006
Wyższe	122	127	89	94	95
Policealne i śr. zawodowe	265	296	225	260	302
Średnie ogólnokształcące	166	163	114	130	142
Zasadnicze	231	284	199	229	257
Gimnazjalne i poniżej	277	349	280	306	345

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Tabela 7. Liczba bezrobotnych z podziałem według stażu pracy

Staż pracy ogółem / Rok	2010	2009	2008	2007	2006
Do 1 roku	201	218	182	222	246
Od 1 do 5	246	265	194	189	205
Od 5 do 10	108	128	88	88	104
Od 10 do 20	126	163	120	151	170
Od 20 do 30	121	153	107	136	146
30 lat i więcej	71	92	64	60	57
bez stażu	188	200	161	173	213

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż poziom bezrobocia wykazuje zmienne tendencje. Na koniec roku 2010 liczba osób pozostających bez zatrudnienia wynosiła 1061. W stosunku do pozostałych gmin w powiecie Hajnówka plasuje się na pierwszym miejscu. Najwyższy poziom bezrobocia na terenie miasta został odnotowany w 2009 r. spowodowany w dużej mierze przez kryzys gospodarczy, który doprowadził do chwiejności polskiego rynku pracy. W badanych latach największe problemy z zatrudnieniem dotknęły osoby pomiędzy 25 a 34 oraz między 45 a 54 rokiem życia. Według kryterium wykształcenia najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczy osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym. W przypadku stażu pracy największy odsetek osób stanowiły osoby, u których staż pracy wahał się w przedziale od roku do lat 5.

I.4.3. Edukacja

W mieście znajdują się 4 przedszkola, które w roku szkolnym 2009/2010 dysponowały 568 miejscami, natomiast uczęszczało do nich 606 dzieci. Sieć szkół zaspokaja aktualne potrzeby w zakresie szkolnictwa podstawowego (5 szkół podstawowych) i gimnazjalnego (5 gimnazjów).

W mieście oprócz szkół podstawowych, i gimnazjalnych, funkcjonują dwa licea ogólnokształcące (w tym jedno z dodatkową nauką języka białoruskiego), Zespół Szkół Zawodowych oraz licea i szkoła policealna prowadzone przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku. W Hajnówce ma swoją siedzibę również Zamiejscowy Wydział Leśny Politechniki Białostockiej prowadzący studia inżynierskie na kierunku Leśnictwo o specjalności gospodarowanie na obszarach przyrodniczo cennych. Najbliższym ośrodkiem akademickim jest Białystok.

I.4.4. Sport i rekreacja

Zadania w zakresie działalności sportowej realizowane są przede wszystkim przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Hajnówce, Park Wodny w Hajnówce oraz hajnowskie szkoły.

Przy OSIR powołano młodzieżowe sekcje sportowe piłki nożnej oraz sekcję lekkoatletyczną młodzieży. W sezonie letnim popularnością wśród mieszkańców miasta cieszą się zajęcia organizowane na basenie odkrytym. Ponadto zorganizowaną działalność sportową prowadzą kluby sportowe m.in. Siatkarski Klub Sportowy Hajnówka, Hajnowski Klub Sportowy „Żubr”, Klub Sportowy Puszcza Hajnówka oraz uczniowskie kluby sportowe działające przy szkołach.

I.4.5. Kultura

Działalność kulturalna w Hajnówce na szczeblu samorządowym realizowana jest przez Hajnowski Dom Kultury oraz Miejską Bibliotekę Publiczną.

Przy Hajnowskim Domu Kultury działa wiele formalnych i nieformalnych grup, m.in. zespoły artystyczne, takie jak: Zespół Tańca Ludowego „Przepiórka”, Zespół Wokalny Trojka, Pracownia Gobelinu, Koło Plastyczne „Deformacja”. Z kolei przy bibliotece funkcjonuje Mała Galeria, Klub Literacki oraz Dyskusyjny Klub Książki. Odbywają się tu cykliczne lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, spotkania z twórcami związanymi z naszym regionem, wystawy, promocje książek, konkursy.

Do organizacji wspierających rozwój kultury i sztuki w mieście należy również zaliczyć organizacje pozarządowe, w tym m.in. Towarzystwo Przyjaciół Hajnówki, Stowarzyszenie Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej, Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku, Fundację Muzyki Kameralnej i Organowej, Stowarzyszenie Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej.

Każdego roku w Hajnówce organizowanych jest ponad 100 imprez kulturalnych, w których uczestniczy ponad 50 tys. odbiorców. Do najciekawszych, z których niektóre znane są już nie tylko w kraju ale i za granicą, należą:

- a) Międzynarodowy Festiwal Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce,
- b) Hajnowski Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej w Hajnówce,
- c) Festiwal „Piosenka Białoruska” – przegląd powiatowy w Hajnówce,
- d) Wojewódzki Przegląd Zespołów Kolędniczych w Hajnówce,
- e) Jarmark Żubra – Transgraniczne Prezentacje Kultury Regionalnej,
- f) ogólnopolski finał konkursu „Przebojem na antenę” itp.

I.4.6. Ochrona zdrowia

Potrzeby mieszkańców Hajnówki w zakresie służby zdrowia zaspokojone są na obszarze miasta. Na terenie miasta w 2010 r. funkcjonowało 7 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 4 publiczne prowadzone przez SP ZOZ w Hajnówce i 3 niepubliczne. Hajnówka stanowi ważny ośrodek zdrowia również dla okolicznych miejscowości.

I.5. Instytucje otoczenia biznesu

Istotnym warunkiem sprawnego funkcjonowania lokalnych podmiotów gospodarczych oraz przyciągania inwestorów zewnętrznych jest otoczenie biznesu, czyli instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, prowadzące działalność doradczą i marketingową.

W ramach Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego działa **Centrum Wspierania Biznesu w Hajnówce** oraz **Hajnowskie Centrum Przedsiębiorczości**.

Centrum Wspierania Biznesu w Hajnówce świadczy głównie pomoc doradczą w zakresie:

- a) sposobów alternatywnego do banków komercyjnych finansowania działalności gospodarczej,
- b) sporządzania biznesplanów oraz wypełniania dokumentacji niezbędnej przy staraniu się o kredyty.

Rocznie z usług świadczonych przez Centrum korzysta średnio 30 firm.

Hajnowskie Centrum Przedsiębiorczości zlokalizowane jest przy ul. Górnej 19. Mieszczące się w nim cztery lokale o powierzchni od 37 do blisko 440 m² wynajmowane są na preferencyjnych warunkach na działalność produkcyjną, usługową lub handlową.

Cech Rzemiosł Różnych istnieje w Hajnówce od 1966 roku. Cech jest społeczno-zawodową organizacją rzemiosła zrzeszającą na zasadach dobrowolności członków i prowadzi działalność statutową w zakresie:

- a) doradztwa podatkowego,
- b) szkolenia uczniów,

- c) szkoleń BHP i innych,
- d) usług finansowych, prowadzenia ksiąg podatkowych.

II. Analiza SWOT przedsiębiorczości w Hajnówce, wizja, misja

Zespół ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości miasta Hajnówka podczas spotkań przeprowadził analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla przedsiębiorczości w mieście. Wyniki tej analizy pozwoliły na opracowanie celów operacyjnych, które w największym stopniu wykorzystają mocne strony i szanse, przy jednoczesnej minimalizacji i eliminacji zagrożeń oraz słabych stron.

Mocne strony:	Słabe strony:
- bogate tradycje przemysłu drzewnego – doświadczona i wykwalifikowana kadra, park maszynowy - dostępność i różnorodność form i kierunków kształcenia - niskie koszty zatrudnienia pracowników w porównaniu do innych regionów kraju - wysoka atrakcyjność turystyczna miasta i regionu wynikająca z lokalizacji na skraju Puszczy Białowieskiej - promocja gospodarcza (przygotowana oferta inwestycyjna, przekazywanie materiałów na targi gospodarcze, współpraca z PAIiIZ i COI) - stale rozwijająca się i modernizowana komunalna infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnia ścieków, Zakład Zagospodarowania Odpadów) - ulgi w podatkach lokalnych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy	- mała aktywność przedsiębiorców w poszukiwaniu pomocy doradczo-finansowej - niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców - niski kapitał finansowy (obawa przed kredytem) - słabo rozwinięta współpraca między przedsiębiorcami - słaby rozwój infrastruktury technicznej (drogi dojazdowe, kolej, linie energetyczne, brak sieci gazowej) - niedostosowany system edukacji, za mało inwestycji w szkolnictwo zawodowe - mała dostępność terenów inwestycyjnych - peryferyjne położenie z dala od ważnych szlaków komunikacyjnych
Szanse:	Zagrożenia:
- możliwość wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych (nowe gałęzie sektora gospodarczego, np. kuchnia regionalna) - możliwość wykorzystania współpracy z partnerami zagranicznymi – nowe rynki zbytu - konkurencyjność na rynkach europejskich (niskie koszty pracy) - duża aktywność młodego pokolenia w zakresie podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych - rozbudowa przejść granicznych z Białorusią	- możliwość poszerzenia terytorium Białowieskiego Parku Narodowego (ograniczona możliwość korzystania z usług środowiska Puszczy Białowieskiej) - niestabilizowana sytuacja prawna Puszczy Białowieskiej - zmniejszenie lub brak środków zewnętrznych z UE - niestabilna polityka finansowa i zmieniające się przepisy prawne - odpływ młodej, wykształconej kadry do większych miast

W wyniku przeprowadzonej analizy zostały określone cele strategiczne oraz cele szczegółowe Programu Rozwoju Przedsiębiorczości miasta Hajnówka.

Wypracowana została również wizja i misja przedsiębiorczości w mieście Hajnówka.

Wizja

Trwale rozwijająca się przedsiębiorczość w Hajnówce stymulatorem wzrostu zatrudnienia i poziomu jakości życia mieszkańców.

Misja

Misją przedsiębiorczości w mieście Hajnówka jest utrzymanie istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy oraz podnoszenie poziomu jakości życia mieszkańców i atrakcyjności regionu.

III. Cele

I. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta Hajnówka

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) poprawa dostępności komunikacyjnej Hajnówki
- 2) gazyfikacja miasta i regionu
- 3) przygotowanie terenów inwestycyjnych
- 4) promocja odnawialnych źródeł energii

II. Budowanie dobrego klimatu dla inwestycji w regionie Puszczy Białowieskiej

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej w regionie i w kraju na temat działań hodowlano-ochronnych w LKP Puszcza Białowieska
- 2) zawiązanie partnerstwa na rzecz wdrożenia zrównoważonego użytkowania Puszczy Białowieskiej
- 3) poszukiwanie nowych konkurencyjnych kierunków rozwoju przedsiębiorczości w Hajnówce (dywersyfikacja)

III. Stworzenie systemu mechanizmów i instrumentów wspomagających rozwój przedsiębiorczości

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) ułatwienia związane z rozpoczęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej
- 2) optymalizacja systemu podatków i opłat lokalnych
- 3) stworzenie platformy współpracy między przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami edukacyjnymi i naukowymi oraz społeczeństwem

IV. Wspieranie działań edukacyjnych i budowa postaw kreatywnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) wspieranie działań edukacyjnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia
- 2) kształtowanie właściwego stosunku do pracy – właściwe wzorce prospołeczne wśród przedsiębiorców i społeczeństwa (promowanie postaw przedsiębiorczych)

IV. Plan zadań

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Źródło finansowania	Realizator, partnerzy	Wskaźnik realizacji
1	Analiza stanu dróg dojazdowych do Hajnówki i wnioskowanie do zarządców dróg (Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich), lobbing na rzecz poprawy jakości dróg	I półrocze 2012	-	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba złożonych wniosków
2	Wnioskowanie o zmianę kategorii drogi nr 689 Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża z wojewódzkiej na krajową	I półrocze 2012	-	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba złożonych wniosków
3	Wnioskowanie o lepsze skomunikowanie kolejowe Hajnówki z Warszawą	I półrocze 2012	-	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba złożonych wniosków
4	Gazyfikacja miasta – poszukiwanie inwestora strategicznego	2012	-	Urząd Miasta Hajnówka	-
5	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w podstawowe media,	2012-2013	środki UE, budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba uzbrojonych działek, powierzchnia uzbrojonych działek
6	Pozyskiwanie nowych i konsolidacja istniejących terenów inwestycyjnych	2012-2013	Środki UE, budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba pozyskanych działek, powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych
7	Przygotowanie oferty i promocja terenów inwestycyjnych we współpracy z COI i PAIZ	dz. c.	Budżet miasta, środki UE	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba przygotowanych ofert
8	Edukacja, organizowanie spotkań informacyjnych (informacje o źródłach	2012	Budżet miasta, środki	Urząd Miasta	Liczba spotkań

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Źródło finansowania	Realizator, partnerzy	Wskaźnik realizacji
	energii odnawialnej i możliwych źródłach finansowania),		UE	Hajnówka	informacyjnych, liczba materiałów informacyjnych
9	Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej z udziałem specjalistów nt. działań ochronnych prowadzonych na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego, np. study tour dla dziennikarzy	2013	SSEP B*, budżet miasta, Lasy Państwowe	Urząd Miasta Hajnówka SSEP B*, Lasy Państwowe	Liczba działań informacyjnych
10	Organizowanie szkoleń w zakresie zrównoważonej produkcji i gospodarki opartej na wiedzy	dz. c.	Środki UE, budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba zorganizowanych szkoleń
11	Utworzenie Forum na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu Puszczy Białowieskiej z udziałem różnych środowisk opiniotwórczych	2013	SSEP B*, budżet miasta	SSEP B*, Urząd Miasta Hajnówka	Liczba członków forum
12	Wypracowanie porozumienia w sprawie wprowadzenia zrównoważonego użytkowania Puszczy Białowieskiej z Ministrem Środowiska, akceptowanego przez Ministra Rozwoju Regionalnego i Ministra Finansów	2012	-	SSEP B*	Liczba porozumień
13	Sporządzenie analizy lokalnych zasobów i uwarunkowań oraz określenie potencjalnych kierunków rozwoju przedsiębiorczości w mieście	2013	Środki UE, budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba opracowań
14	Utworzenie punktu doradztwa indywidualnego dla rozpoczynających i prowadzących działalność gospodarczą	I półrocze 2012	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	-
15	Cykliczne szkolenia i spotkania m.in. ze specjalistami branżowymi, naukowcami i praktykami, współpraca z US, ZUS	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba szkoleń i spotkań
16	Usystematyzowanie i uzupełnienie informacji dla przedsiębiorców na stronie internetowej www.hajnówka.pl	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba zamieszczonych artykułów
17	Utworzenie katalogu firm hajnowskich na stronie www.hajnówka.pl	I półrocze 2012	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba firm w katalogu
18	Optymalizacja systemu podatków i opłat	dz. c.	Budżet miasta	Urząd	Liczba uchwał

* SSEP B – Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Źródło finansowania	Realizator, partnerzy	Wskaźnik realizacji
	lokalnych			Miasta Hajnówka	
19	Inicjowanie współpracy między przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami edukacyjnymi i naukowymi oraz społeczeństwem poprzez organizację spotkań	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba spotkań
20	Promocja istniejących instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie tworzenia nowych	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba instytucji, o których rozpowszechniono informacje
21	Przeprowadzenie spotkań z doradcą zawodowym w gimnazjach	2012-2013	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba spotkań
22	Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących świadomego wyboru zawodu i promocji postaw przedsiębiorczych	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	
23	Promocja dobrych praktyk z zakresu rozwoju przedsiębiorczości	dz. c.	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka, MOPS	Liczba zaprezentowanych dobrych praktyk
26	Udział w programach stażowych	dz. c.	Budżet miasta, Powiatowy Urząd Pracy	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba odbytych staży
27	Organizacja konkursów (np. na Najlepszego Młodego Przedsiębiorcę)	2013	Budżet miasta	Urząd Miasta Hajnówka	Liczba konkursów

V. Monitoring i ewaluacja

Program Rozwoju Przedsiębiorczości miasta Hajnówka na lata 2012-2013 przyjmowany jest uchwałą Rady Miasta Hajnówka. Za wdrażanie w życie jej zapisów odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta Hajnówka. Realizacją poszczególnych działań i projektów zajmować będą się przypisane Referaty Urzędu Miasta Hajnówka, jednostki organizacyjne Miasta, instytucje wspierające przedsiębiorczość.

Cele strategiczne i zadania Programu Rozwoju Przedsiębiorczości miasta Hajnówka będą monitorowane i rokrocznie poddawane ewaluacji okresowej. Monitoring Programu Rozwoju Przedsiębiorczości miasta Hajnówka powinien być przeprowadzany raz na kwartał w celu weryfikacji prawidłowej i planowej realizacji założeń programu. W ramach monitoringu powinno zostać sprawdzone, czy działania w ramach PRP są realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem, czy zostały osiągnięte zamierzone efekty i rezultaty.